

Usmernenie pre využívanie umelej inteligencie na základných a stredných školách

1

Vezmite do úvahy existenciu AI

AI je dnes už bežnou súčasťou života a jej využívaniu sa nevyhneme ani vo vzdelávaní. Otvorená komunikácia a nastavenie spoločných pravidiel je základom pre bezpečné osvojovanie AI vo vašej škole. Svoje pozitívne aj negatívne skúsenosti zdieľajte s učiteľmi, s kolegami v asociáciách, so školiteľmi na vzdelávaní, ale aj s IT špecialistami, ktorí na vývoji AI aplikácií pracujú.

2

Dbajte na to, aby AI neprehlbovala nerovnosti

Hľadajte spôsoby, ako nástroje AI sprístupniť všetkým učiteľom a žiakom. Vnímajte možnosti, ktoré AI ponúka pre individualizáciu vo vzdelávaní. Podporujte učiteľov pomocou workshopov, školení či vzájomného zdieľania skúseností, aby dobre pochopili možnosti AI pre inkluzívne vzdelávanie.

3

Rozvíjajte gramotnosti v oblasti AI

Zoznámte sa s limitmi AI nástrojov. Bud'te si vedomí, že aj nečinnosť môže mať za následok škodlivé konanie. Príklad: Žiak dnes na sociálnych sieťach už bežne naráža na dezinformácie či videá zvané „deepfake“ produkované umelou inteligenciou. Necvičené oko ich klamlivosť často nerozpozná. Riešením je zaraďovať prirodzeným spôsobom princípy fungovania AI ako tému nielen do informatiky a mediálnej výchovy, ale aj do ďalších predmetov. Zaujímajte sa o novinky a zodpovedné využívanie AI.

4

Posilňujte zodpovednosť za výstupy

AI je v školstve veľký pomocník, ale kvalitné vzdelávanie stále potrebuje človeka a jeho kvality. Posilňujte preto u učiteľov aj žiakov vedomie, že zodpovednosť za riešenie úloh a výstupy majú oni, nie umelá inteligencia. Podporte ich, aby citovali AI tam, kde ju využili.

5

Dbajte na práva žiakov a ich súkromie

Podľa Dohovoru o právach dieťaťa má dieťa právo na slobodný prístup k informáciám, ako aj právo na ochranu súkromia. Zaujímajte sa o etickú rovinu práce s dátami. Zdieľajte svoje skúsenosti s kolegami v asociáciách aj s IT špecialistami. V rámci pravidiel školy jasne vysvetlite, aké údaje môžu byť zhromažďované, ako budú použité a akým spôsobom budú chránené. Dodržujte vekovú hranicu a podmienky využívania jednotlivých nástrojov. Získajte súhlas rodičov na využívanie AI vo výučbe.

6

Zapojte do rozhodovania o AI učiteľov a žiakov

Premena vzdelávania v súvislosti s AI sa týka všetkých. Prizvite učiteľov aj žiakov k rozhodovaniu o využívaní AI v škole. Umožnite im prostredníctvom konferencií, školení a workshopov AI porozumieť. Nechajte ich spoluvytvárať pravidlá pre využitie technológií vo vašej škole. Zdieľajte vzájomne svoje postoje, podporujte diskusiu. Zvážte zorganizovanie napríklad školského „okrúhleho stola“ k témam AI.

7

Vnímajte, v čom vám vie AI pomôcť

Spoločným cieľom by malo byť s pomocou AI zvýšiť kvalitu pedagogickej práce učiteľov, znížiť ich administratívne zaťaženie a podporovať záujem žiakov o vzdelávanie pre život. To však vyžaduje, aby učelia vedeli používať technológie, mali základné znalosti o AI a aby sa mohli kriticky, uvažlivo a eticky zapojiť do procesu zmysluplného využívania tejto technológie. Vnímajte spoločne s nimi, ako im AI môže pomôcť.

Ďalšie informácie nájdete
na webovej stránke ministerstva:
ai.iedu.sk

Pripravené v spolupráci s NPI

Národní pedagogický institut
České republiky

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY